

Inventaris archief Sint-Laurentiuskerk

I. DOSSIERS

(DOOS 1)

1. Oude kerk

- verkoop meubilair: glasramen (1933), orgel (1936), biecht- en preekstoelen, kandelaars
- opheffing kerkhof (1929)

2. Wedstrijd

- 'Wedstrijdreglement voor het bouwen van eene monumentale parochiekerk met crypte' (1927)
- parochieblad (1928)

3. Voorlopige kerk

bouwtoelating (1932), toelating van de eigenaar/huurcontract betreffende gebruik van een stuk grond voor de bouw van een voorlopige kerk (1932), bijvoegsel bij het lastenboek (1932), rekeningen (1932-1938)

(DOOS 2)

4. Bouw en inrichting van de kerk/bouw van een nieuwe pastorie

4.1. *Uittreksels van de beraadslagingen van de kerkfabriek*

- eerste fase (1931-1940): toewijzing, betwisting enz.
- tweede fase (1937-1941): toewijzing enz.

4.2. *Financiering*

- activiteiten: documentatie over Vlaamse kermissen (1935,1936), concerten (1933-1939)
- leningen (1931-1933)
- schenkingen: omzendbrief wedstrijdcomité (1928), nieuwjaarsbrief van pastoor Meulepas met oproep tot vrijgevigheid (1930), inschrijvingslijsten (z.d.)
- subsidies: zie onder 'contacten met bevoegde overheden'
- overzicht ontvangsten en uitgaven (1928-1941)

(DOOS 3)

4.3. *Architect*

- 'beschrijvende opmeting en bestek der uitgaaf' (1928) en 'verklarende nota' (1928)
- lastenboek tweede fase (1937)
- honorarium: betwistingen (1935-1941), afkortingen (1934-1941)
- betwistingen i.v.m. vordering der werken, vermeende nalatigheid van de architect (1932-1942); zie ook doos 5 bij briefwisseling met aartsbisdom (1936-1940), advocaat (1942-1943)
- ontwerp artikel KMBA-tijdschrift

(DOOS 4)

4.4. Contacten met bevoegde overheden

- Ministerie van Justitie
goedkeuringen en toelatingen, briefwisseling i.v.m. subsidies, knipsels uit het Staatsblad (1931-1939)
- Commissie voor Monumenten en Landschappen
goedkeuringen van ontwerpen interieur en exterieur enz. (1930-1939)
- Dienst voor Werkverschaffing/Dienst voor Wederopbouw (1936-1942)
briefwisseling i.v.m. subsidies
- Provinciebestuur
allerlei goedkeuringen en toelatingen (bv. goedkeuring van de aanbesteding van de tweede fase en van verschillende werken, aanvaarding), tussenkomsten (bv. geschil met de aannemer) en opmerkingen (bv. bij het lastenboek) van de provinciale bouwmeester J. Sel, briefwisseling i.v.m. subsidies, briefwisseling met de Provinciale Commissie voor Monumenten en Landschappen (1931-1941)
- Stadsbestuur
allerlei goedkeuringen en toelatingen (bv. bouwtoelating, goedkeuring van de toewijzing en van verschillende werken, aanvaarding), briefwisseling i.v.m. subsidies, rondvraag i.v.m. financiële draagkracht van het kerkfabriek, uittreksels gemeenteraadszittingen (1931-1939), dossier van de bouwpolitie

(DOOS 5)

4.5. Aannemers ruwbouw

- Eerste fase: aanbesteding, toewijzing, borgstellingen, inschrijvingen van diverse aannemers (met lijsten van eenheidsprijzen) (1932)
- Eerste fase : bouw van kerk (zonder toren en bijgebouwen) toegewezen aan A. Van Pottelbergh (Erembodegem):
bieding, contract, lastenboeken, vorderings- en meetstaten, min- en meerwerken, briefwisseling i.v.m. aanwijzing van onderaannemers, facturen, afrekeningen, geschillen i.v.m. laattijdige betalingen en slecht uitgevoerde werken (1932-1935), aanvaarding (1935) betwistingen : briefwisseling met aartsbisdom (1936-1940), met advocaat (1942-1943)

(DOOS 6)

- Eerste fase: bouw nieuwe pastorij
bijzonder lastenboek, aanbesteding, bieding van verschillende aannemers (met lijst van eenheidsprijzen) (1932)

- Tweede fase: bouw van toren en bijgebouwen toegewezen aan Van Laere en Zonen (Kruibeke)
aanbesteding, bieding, aanvaarding, borg, vorderingsstaten, afrekening

4.6. *Betonstudie*

- 'Beschrijvende nota. Uitvoeringsmethode voor groote koepel, kruisgewelf en pendentieven'
- studie Constructor (1932)

(DOZEN 7-10)

Interieur/exterieur

Altaar

'Beschrijvende nota van het hoofdaltaar en het altaar van het Heilig Sacrament' (van J. Huygh) (1934)

Beelden

briefwisseling, toewijzing, goedkeuring betaling enz. van volgende beeldhouwwerken:

- beelden van H. Rumoldus en H. Catharina aan de voorgevel: A. Daemen (Antwerpen) (1934)
- kapitelen en frontons e.a.: J. Poels en Zonen (Berchem) (1932-1934)
- 4 evangelistenbeelden: R. Sauter (Borgerhout) (1933, 1936)
- beeld van H. Laurentius en O.-L.-Vrouw: L. Vleeshouwers (Antwerpen) (1934)

Binnenbekleding

- briefwisseling met en prijsopgaven, leveringsberichten, facturen, afrekeningen, reclamebrochures enz. van verschillende firma's, o.m. Société Anonyme Belge des Marbres, Pierres et Granits (Brussel) en Société Anonyme Belge de Merbres-Sprimont (1935-1942)
- zie ook marmerwerken

Brandkast

- omschrijving van J. Huygh (1931)
- briefwisseling met en reclamefolders, prijsopgaven, plans, leveringsberichten, facturen, afrekeningen enz. van verschillende firma's : Etablissements Lips (Brussel), La Coupole A. Van Deuren (Antwerpen), Société Anonyme Fichet (Brussel) (1931-1934)

Daken/koepel

briefwisseling met en prijsopgaven, reclamefolders, leveringsberichten, facturen, afrekeningen enz. van verschillende firma's/leveranciers : Etablissements Colette (Vottem-lez-Liège), J. Lays (Brussel), Société Générale Métallurgique de Hoboken (Hoboken), Usine à Cuivre et à Zinc de Liège (Luik), Union Minière du Haut-Katanga (1933)

Glasramen

- briefwisseling met: M.P. Ganton Gebroeders (Gent), Vitraux d'Art J.J. Vosch (Brussel), Maison R. Wittebroodt (Brussel) (1934-1935)

- plaatsing glasraam n.o.v. A. Servaes, oorspronkelijk tentoongesteld in het Belgisch paviljoen op de Wereldtentoonstelling van Parijs: niet uitgevoerd

Hardsteen (1932-1934)

Klokken en uurwerk

briefwisseling met en reclamefolders/catalogi, prijsopgaven, plannen, leveringsberichten, facturen, afrekeningen enz. van verschillende firma's: Ateliers Electrotechnique (Doornik), G. Castelain (Helkewijn), R. Geeraerts (Deurne), Horlogerie/Controle/Electricité (Brussel), Michaux-Michiels (Brussel), M. Michiels (Doornik), P. Michiels-Cajot (Mechelen), R. Restau & Fils (Brussel), Siemens (Brussel), G. Slégers-Causard (Tellin), Tegeho (Antwerpen), M. Vanhabost (Komen) (1932-1941)

Koper- en Bronswerken

briefwisseling met en prijsopgaven, facturen, afrekeningen enz. van verschillende ontwerpers/kunstenaars:

- L. Bressers (Gent): altaaromheining (1934), kroonluchter (1934), kandelaars, lezenaars en paaskandelaar (1934)
- R. Haan (Antwerpen): twee acolieten (1934), altaaromheining (1934), zes biechtstoelen (1934), deuren communiebank (1934), klokhanger (1939), kroonluchter (1934), lezenaar (1934), paaskandelaar (1934), H. Sacramentsaltaar met toebehoren (kandelaars, votieflampen enz.) (1934-1935), schaaltes (1939)
- A. en L. Scuvie (Luik): klok (1938), decoratie zijkapellen (1935), deuren communiebank (1935), verlichting kroonluchter (1937)
- J. Wilmotte Fils (Luik): altaaromheining (1934), biechtstoelen (1934), communiebanks (1934), deuren (1934), lezenaar (1934), paaskandelaar (1934), H. Sacramentsaltaar met toebehoren (1934)
- buitenlantaarn onder beeld van Sint-Laurentius: G. Janssens (Lint)
- klokkenhouder: J. Poels en zonen (Berchem) (1938)
- koorklok: J. Schiltz (Luik) (1934)
- kroonluchter: E. Duez (Antwerpen) (1934); E. Hautfenne (Brussel) (1934); Gebr. De Vos (Antwerpen) (1934)
- lezenaars: E. Pirotte (Luik) (1938)
- H. Sacramentsaltaar: P. Bertels (Borgerhout)(1935); E. Hautfenne (Brussel) (1934)

Kruisweg

- briefwisseling met L. Asperslag (Heverlee) (1935-1937)

Marmmerwerken

- Société Anonyme de Merbres-Sprimont (Brussel): prijsopgaven, bestellingen, afrekeningen enz. voor vloeren, lambrizingen, bekleding kolommen, meubilair en andere interieurelementen (1934-1943)
- andere (1933-1934)
- zie ook binnenbekleding

Meubilair

- zie ook onder marmmerwerken

- Ateliers Pernet (Brussel): briefwisseling, bestellingen, rekeningen, betalingsproblemen enz. i.v.m. levering houten bank en stoelen, houtbekleding van de biechtstoelen, geldkistjes, houten meubilair in sacristie enz. (1934-1935)
- briefwisseling, documentatie over en prijsopgaven voor kerkstoelen: Huis Lebeer (Mechelen), Usine Saint Joseph C. Mathieu (Morialmé), E. Nagels-Mardeluy (Mechelen) (1935)
- andere

Mozaïeken

- algemeen
- O.-L.-Vrouw met kind Jezus en H. Theresia (ontwerp G. De Witte, uitvoering door J. Gaudin (Parijs)): briefwisseling, foto's enz. (1937-1941)
- briefwisseling met: A. Godchoul (Brussel), F. Mayer (München), M. Zoetaerd-Hoest (Brugge) (1935-1938)

Orgel

- briefwisseling met en ontwerpen van: A. Joris (Hasselt), F. Joris (Averbode), Manufacture d'Orgues Luxembourgeoise (Lintgen) (1933)

Parket

Plafonneringswerken (1933-1940)

Ramen/glas

- briefwisseling met en prijsopgaven, leveringsberichten, facturen, afrekeningen enz. van verschillende glazenmakers/glasleveranciers: Giliams en Simons (Antwerpen), G.P. Huysmans & C° (Antwerpen), G. Matteessen (Antwerpen), E. Peeters & Fils (Antwerpen), H. Van Duyse (Antwerpen), Th. Van Linden-Verstaete (Antwerpen), Verreries Fauquez (1933-1943)
- briefwisseling met en prijsopgaven, leveringsberichten, facturen, afrekeningen enz. van verschillende firma's/leveranciers: Ateliers de Contructions Métalliques Pierre Meeus (Antwerpen), Etablissements Lips (Brussel), P. Hillaert (Antwerpen), Métaux Galler (Antwerpen) (1934-1940)

Schilderwerken

Schrijn O.-L.-Vrouw van Bijstand

- financiering (1937)
- briefwisseling met A. Scuvie (Luik) (1937)

Stenen

briefwisseling met en prijsopgaven, leveringsberichten, facturen, afrekeningen enz. van verschillende steenbakkerijen/leveranciers i.v.m. baksteen, klampsteen, gevelsteen e.a. voor de kerk en de toren (1932-1939)

Toren

studie (met plannen) over de constructie van de toren: Bureau Technique J. Van Der Linden (Brussel), H. Tunissen/J.H. Hendricks ('s-Gravenhage), Studiebureel Stabilitas (Antwerpen) (1938-1939)

Verlichting/Luidsprekers

- Philips (Brussel): briefwisseling, bestekken, leveringsberichten, facturen, ontwerpen, betwistingen (1934-1940)
- Société d'Electricité et de Mécanique (Brussel): briefwisseling, plan, ontwerp (1934)

Vloeren (zie ook onder marmerwerken)

- Anciennes Carrières et Usines Dejaffe Frères (Mazy): bestellingen, afrekeningen enz. voor levering vloeren en treden (1934-1939)
- briefwisseling met tegelfabriek De Nethe (Duffel) (1940)
- briefwisseling met en prijsopgave van vloerder J. Lefebure (Loth) (1934-1935)

Varia

(DOOS 11)

5. Pastorij

- vergroting van en allerlei werken aan bestaande pastorij: lastenboeken, bouwtoelating, briefwisseling met (onder)aannemer, prijsopgaven (1933-1941)
- rotstuin pastorij: briefwisseling, prijsopgaven, reclamefolders met/van diverse firma's (1939)

6. Oorlogsschade

- shadedossier opgevolgd door advocaat R. De Keyser, m.m.v. F. Van Reeth, J. Smits, R. Veremans: aangifte, raming en deskundig verslag, briefwisseling met Commissariaat voor de Wederopbouw (1940-1941)
- briefwisseling i.v.m. diverse herstellingwerken (1940-1941)

7. Varia

- drukwerk uitgegeven n.a.v. zegening en plaatsing van de eerste steen (1933)
- krantenartikels (1933-1934)
- foto's, postkaarten e.a.

(DOZEN 12-13)

8. Voltooiing door J. Smolderen

jaren 1940-1950 (niet geïnventariseerd)

(DOOS 14)

9. Rechtszaak

- . kerkfabriek tgn. Van Pottelberghe
 - . kerkfabriek tgn. Huygh
- (niet geïnventariseerd)

II. PLANNEN

(MAP 1)

1. Oude kerk

2 ontwerpen voor veranderings- en vergrotingswerken (19de eeuw)

2. Eerste en tweede fase (o.l.v. architect J. Huygh)

2.1. Kerk

gevel Van Schoonbekestraat (z.d.); 1 variant (z.d.)

gevel Markgravelei (z.d.); 1 variant (z.d.)

plattegrond onderverdieping en bijvoegsel (z.d.)

plattegrond gelijkvloers (ca.1930); 1 variant (z.d.)

'doorsnede over midden in diepte' (z.d.)

(MAP 2)

blad 1: funderingsplan (z.d.)

blad 5: dakenplan ter hoogte van de voet van de koepel (z.d.)

blad 6: gevel Van Schoonbekestraat (z.d.); 2 varianten (z.d.)

blad 7: gevel Markgravelei (z.d.); 2 varianten (z.d.)

blad 8: achtergevel (z.d.); 1 variant (z.d.)

blad 10: 'doorsnede over midden in breedte' (z.d.)

(MAP 3)

blad 1 toren: gevelplannen, doorsneden, plattegronden verdiepingen (1937)

blad 2 'bijbouwingen/volledigingswerken': gevelplannen, doorsneden plattegronden van bijbouwen poortgebouw (1938)

blad 3 'bijbouwingen/volledigingwerken': plattegrond gelijkvloers (1937)

blad 4 'bijbouwingen/volledigingwerken': plattegrond ter hoogte van de gaanderij (2 varianten) (1937)

blad 7 'bijbouwingen/volledigingwerken': 'doorsnede over midden in diepte' en doorsnede doopkapel (1937)

blad 8 'bijbouwingen/volledigingwerken': 'doorsnede over midden in breedte' (1937)

zicht op noordelijke zijkapel (z.d.)

zicht op zuidelijke zijkapel (z.d.)

'openbare schuilkelder': plattegrond (z.d.)

sacristie: plattegrond (1934)

(MAP 4)

aanwijzers: deurtjes rond hoofdaltaar (1934); 3 plans voor haken/kroon van luchter (z.d.);

kolommen (Soc. Anonyme de Merbres-Sprimont) (z.d.); trapeleuningen (z.d.); witte

hardsteen van toren, gevels, portalen, doodwachtkamer (z.d.)

altaren: 5 plannen afsluiting 'priesterkoor' - hoofdaltaar (1934); vooraanzicht, doorsnede en plattegrond zijaltaren (1934)

feesttent t.g.v. kerkwijding (1934)

H. Sacramentsaltaar: aanwijzer paneeldeurtjes rond altaar (1934), plattegrond (1934);
vooraanzicht koorkapel met altaar (1934)
plaatsing voorlopige houtens schutsels en ijzereren afsluiting atrium (1934)
portaal doodwachtkamer: uitvoeringsplan (z.d.)
straatlantaarn onder Sint-Laurentiusbeeld (1934)
zitplaatsen: schikking (1934)

(MAP 5)

2.2. Pastorij

- aanhangsel nieuw pastorij: gevelplannen, doorsneden, plattegronden, dakenplan +variant (z.d.)
- ontwerp tot vergroten van de bestaande pastorij : gevelplan, plattegrond, doorsnede (1933)

2.3. Voorlopige kerk, later Gildenhuis

- plan voorgevel, doorsneden, plattegrond kelder (augustus 1932)
- liggingsplan, plattegrond, doorsneden, gevelplannen (juli 1932)
- liggingsplan variant (juli 1932)
- plattegrond gelijkvloers (z.d.)

(MAP 6)

2.4. Interieur

(1) Interieurelementen naar ontwerp van J. Huygh
aanwijzers: gestel in verguld hout boven bisschopszetel bij hoofdaltaar (1934)
bel voor de consecratie (1938)
biechtstoelen: kapiteel (1934); hoofdmotief deurtjes (1934); voor- en zijaanzicht, doorsnede, plattegrond (1934); schermen zijdelen (1934)
bronzen hanger voor luidspreker (1935)
hoofdaltaar: communiekleed (1934)
kniel- en zitbanken: 'opstandzichten' (1934); plan (1934); profielen (1934)
kruiswegkruisje (1934)
lezenaar: 2 plans (z.d.)
lichtkroon (1937)
offerblok (1937)
sacristie: meubelontwerpen (1934)
schrijn O.-L.-Vrouw van Bijstand (1937)
wijwatervaten (1934)

(MAPPEN 7-11)

(2) Andere ontwerpers

- Altaar
ontwerp hoogaltaar (met kandelaars en kruis) en baldakijn (algemeen plan en detailplan) van kunstatelier Bressers (Gent) (1933)

- Beelden

engelen op de torenhoeken : omschrijving van J. Huygh (1939) met prijsopgave van A. Daemen (Turnhout), F. Leysen (Antwerpen), J. Poels (Berchem), R. Sauter

- Glasramen

ontwerp van twee glasramen die geplaatst zijn in het paviljoen van het 'Katholieke Leven' op de wereldtentoonstelling van Brussel in 1935

foto's bestaande glasramen (Turnhout) van L. Asperslag (Heverlee) (z.d.)

2 glasraamontwerpen van G. de Wit (1936)

ontwerp van 2 glasramen van onbekende kunstenaar (z.d.)

- Koper- en bronswerken

kroonluchter: ontwerp van A. Scuvie (Luik) (1939); ontwerp van onbekende kunstenaar (z.d.)

baldakijn (zie ook altaar): ontwerp van A. Scuvie (Luik) (1937)

offerschaal: ontwerp op ware grootte van onbekende kunstenaar (z.d.)

- H. Sacramentsaltaar

ontwerp voor altaar en toebehoren van A. Scuvie, met 2 varianten voor tabernakel (Brussel) (z.d.)

5 details van ontwerp tabernakel, vermoedelijk van A. Scuvie (z.d.)

ontwerp tabernakel van Caers (Leuven), vermoedelijk voor het H. Sacramentsaltaar (z.d.)

- Mozaïeken

O.-L.-Vrouw: ontwerp van G. De Wit (1936); ontwerp kunstelier Bressers (Gent) (1935)

H. Theresia: ontwerp van G. De Wit (1936); ontwerp op ware grootte van G. De Wit (8 fragmenten); ontwerp van kunstelier Bressers (Gent) (z.d.)

mozaïek met Jezus- en Mariafiguur: ontwerp van F. Mayer van het Hopkunstanstalt und Glasmalerei (Munche) (1928)

- Orgel

plan orgelfabriek Van Pels en Zonen (Lier) (1935)

- Vloerbekleding

7 plannen van de Société Anonyme de Merbres-Sprimont (Brussel)

- Andere

'Byzantijnse' catafalque (z.d.) van onbekende ontwerper

schrijn O.-L.-Vrouw van Bijstand: ontwerp van A. Scuvie (Luik) (1937)

(MAP 12)

3. Voltooiingswerken (o.l.v. van architect J. Smolderen)

Plannen

- 4 binnenzichten vanuit het westen, vanop gaanderij (1946)

- doorsnede dwarsbeuk (1945)

- doorsnede grote beuk (1945)

- doorsnede koepel (1945)

- plattegrond begane grond (1945)

- plattegrond begane grond (plafond onder galerij) (1948)

Interieur/inrichting

Christuslamp (1944) (2 ex.)

doksaal: zoldering (1949)

doopkapel: doorsnede/plattegrond (1943), doorsnede (z.d.)

doopvont: atrium (1949), nis (1949)

gaanderij: trappen (1943) (5 ex.)

koepel/daken: bewapening dakvlak grootte- en dwarsbeuken (1943), plan koepels en gewelven (1945), plan voor gedeeltelijke hernieuwing van de koperafdekking (1948), plan voor hernieuwing dakbedekking grote beuk noordwest (1948), ramen grote koepel (28 stuks) (1948) (2 ex.)

koor: metaalleuning/balk (1948), 5 zichten op koor met triomfboog (1943)

koorgestoelte (1943)

koorkapel: afsluiting (1943) (3 ex.), doorsnede/plattegrond, 4 zichten op koorkapel met altaar (1943), glasramen (1948)

kruisweg: 2 tekeningen/ontwerpen statiekruisjes (1949)

gedenksteen 1914-1918 (1949) (3 ex.)

kroonluchter (+ plaatsing lampen) (1949) (2 ex.)

orgel: plan (1943), vooraanzicht met glasraam (1943) (5 ex.)

diverse wijwatervaten: 27 tekeningen/ontwerpen (1943-1944)

tribune: profiel balken onder tribune (1949) (2 ex.), zoldering tribuun (1949), zoldering boven tribune (1949)

H. Sacramentskapel: zuilen (1948) (2 ex.)

toiletten (1943)

uurwerk: omlijsting (1949)

voorportaal Van Schoonbekerstraat: gevel (z.d.), gevel (1949), zoldering (1949) (4 ex.)

wanden onder galerij: 5 plannen (1948-1949)

vloer: 2 plannen (z.d.)

zoldering toegangen: plan kleine caissons (1947), plan grote caissons (1949), profielen (1949)

4. Wijziging hoogkoor

opmeting, ontwerpen wijziging e.a. o.l.v. architect P. Gits (1972)